

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET KVILL

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn ska vara naturreservatet Kvill.

Länsstyrelsens beslut 1928-09-24, om fredande av ek enligt 1 § 1909 års lag angående naturminnesmärkens fredande och beslut 1998-01-21, dnr 231-291-1998 om utökat skydd av naturminnesskyddad ek enligt 13 § naturvårdslagen upphävs inom området när detta beslut vinner laga kraft.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Kvill
Län:	Kalmar
Kommun:	Vimmerby
Församling/socken:	Rumskulla
Topografisk karta:	7F
Ekonomisk karta:	7F 0h
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar
Kulturgeografisk region:	Östra Götalands mellanbygder
Fastigheter och ägarkategori:	del av Kvill 8:3, Staten genom Sveaskog AB
Areal:	29,4 ha

Landareal: 29,4 ha

Förvaltare: Länsstyrelsen i Kalmar län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och återskapa ett till stor del hävdat odlingslandskap. Miljöerna i naturreservatet ska utgöras av öppna samt träd- och buskbevuxna betesmarker samt en mindre barrnaturskog. Viktiga strukturer och funktioner från ett äldre småskaligt odlingslandskap med den välkända 1000-åriga Kvilleken som en central symbol ska förekomma i tillräcklig omfattning. I området ska det finnas odlingsrösen, stenmurar, grova, solitära och hamlade träd, bärande och blommade träd och buskar, håll- och mulmträd, död ved (torrträd och lågor), brynmiljöer, gläntor samt betade och örtrika gräsmarker. Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer ska bevaras. Hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter ska bevaras och helst öka för att långsiktigt kunna fortleva. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet, och besökare ska kunna se och uppleva Kvilleken, områdets livsmiljöer, arter och kulturhistoriska värden.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen (6270), trädklädd betesmark (9070), västlig taiga (9010) och lövsumpskog (9080) så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Bevara och förstärka funktioner och strukturer så att de förekommer i för naturtyperna gynnsam omfattning.
- Bevara och förstärka populationerna av rödlistade arter så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Informera om naturreservatets värden, bedriva friluftsliv, forskning och undervisning i den mån det inte strider mot ovanstående delsyften.

Skälen för beslutet

Naturreservatet utgörs av de värdefulla miljöerna öppna samt av träd- och buskbeklädda betesmarker med ett stort antal gamla ädellövträd samt mindre delar barrdominerad skog med inslag av äldre träd av ädellöv-, löv- och barrträd. Ett stort antal idag ovanliga och hotade arter är knutna till gamla, fritt växande ädellövträd. Viktiga strukturer inom området utöver de solitära, grova, gamla och

hamlade ädellövträden är bärande och blommade träd och buskar, död ved i form av torrträd och lågor, varma brynmiljöer, gläntor, blommande växter i fältskiktet samt områdets stenmurar och talrika stenrosen. Den över 1000-åriga Kvilleken, som står centralt i området, utgör en viktig symbol för det äldre odlingslandskapet där miljöer för ett stort antal solitära äldre ädellövträd fanns. Kvilleken är såvitt Länsstyrelsen känner till Sveriges äldsta ek och har en omkrets på drygt 13 meter.

I området finns ett flertal rödlistade och signalerande lavararter som växer i stort sett uteslutande på grova ädellövträd och gamla hamlade träd. De öppna betesmarkerna i området utgör viktiga lokaler för kärlväxtfloran och ett stort antal insekter.

Området har uppmärksamrats bl.a. som:

- Regional bevarandeplan för odlingslandskapet, klass 2 (mycket högt bevarandevärde)
- Naturvårdsprogrammet, klass 2 (mycket högt naturvärde)

Bildande av naturreservatet bidrar till uppfyllande av de regionala delmålen för miljö kvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt odlingslandskap.

Områdets värde kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin, upphörd hävd av naturbetesmarkerna samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Länsstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat dels att de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Uppföra jakttorn.
3. Anlägga väg eller parkeringsplats.
4. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
5. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning.
6. Anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets eller skogsbrukets behov.
7. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov eller uppföra vägbom.
8. Bedriva täkt av något slag.
9. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla, utfylla eller tippa.
10. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse
11. Dika.
12. Odlar upp skogsmark, betesmark eller våtmark.
13. Tillföra växtnäringsämne (exempelvis stallgödsel, handelsgödsel, rötslam) jordförbättringsmedel.
14. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
15. Använda ivermektinbaserade preparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet, annat än vid direkt veterinär rekommendation.
16. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd.

17. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
18. Plantera eller så träd eller buskar.
19. Skogsodla åker- och betesmark eller nedlagd åker- och betesmark.
20. Införa växt- eller djurart.
21. Beträda det inhägnade området där Kvilleken står.
22. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar, för jordbrukets behov eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt.
23. Rida eller framföra hästfordon annat än på befintliga vägar.
24. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

25. Anlägga led, bro eller spång eller bredda befintlig väg.
26. Utföra rensning av befintliga diken för att bibehålla vattnets djup eller läge.
27. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.

Det är förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen:

28. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.
29. Utföra insamling, undersökning eller forskning.

Föreskrifterna under A gäller inte vid drift och underhåll av allmän och enskild väg med tillhörande vägområde.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för underhåll av befintliga ledningar samt underhållsröjning av befintliga ledningsgator.

Föreskriften A 16 och A 17 gäller inte träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, stigar, ledningsgator, stängsel, fornlämningar, kulturlämningar, tomtmarker, åker- eller betesmarker. Samråd ska ske med Naturvårdsförvaltaren innan åtgärd vidtas.

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av och information om reservatet.
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, vandringsleder, rastplatser, sanitära anläggningar, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar.
3. Gallring, röjning, avverkning, betesdrift, uppsättning och underhåll av stängsel eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden. Utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan, tillfaller reservatsförvaltaren.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Skyddsåtgärder mot skadeorganismer som Länsstyrelsen finner nödvändiga.
6. Länsstyrelsen och allmänheten äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Beträda det inhägnade området där Kvilleken står.
2. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar.
3. Ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på särskilt anvisade vägar och platser.
4. Tälta.
5. Rida eller framföra hästfordon annat än på befintlig väg.
6. Störa djurlivet.

7. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
8. Göra upp eld.
9. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
10. Gräva eller dra upp kärlväxter.
11. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.

Föreskrifterna under C gäller inte ägare eller innehavare av särskilt rätt till fastighet.

Föreskrifterna i A-C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för reservatets skötsel.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan. Förvaltare för naturreservatet är länsstyrelsen.

Ärendets beredning

Regeringen uppdrog 2002-06-13 åt Naturvårdsverket att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark. Syftet var att sammanställa och bedöma den befintliga kunskapen om de statliga skogsmarkernas natur- och kulturvärden. Naturvårdsverket skulle bedöma vilka av statens skogsområden som behövde ges formellt skydd, främst i form av naturreservat. Uppdraget genomfördes av Naturvårdsverket i samarbete med länsstyrelserna.

Ett av de områden som identifierades i regeringens uppdrag var skogsmiljöerna i anslutning till den välkända Kvilleken (enligt uppgifter Sveriges äldsta ek). Ärendet om naturreservatsbildning har initierats av Länsstyrelsen som ett led i arbetet med att genomföra länets plan för säkerställande av naturvårdsobjekt. Områdets naturvärden har på uppdrag av Länsstyrelsen inventerats av stiftelsen ProNatura i samband med utredningen av skyddsvärda statliga skogar.

Länsstyrelsen har under 2005 och 2006 utrett skyddsbehov och avgränsning. Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats.

Lantmäteriet har utfört en fastighetsrättslig utredning och upprättat sakägarförteckning.

NAISvefa AB har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört värdering av den del av fastigheten Kvill 8:3 som berörs av beslutet.

Överenskommelse om ersättning enligt 31 kap. 4§ miljöbalken för berörd del av fastigheten Kvill 8:3, som ägs av Sveaskog, har vid beslutsdatum ännu inte träffats.

Sakägare har med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att yttra sig över förslaget.

Synpunkter har inkommit från Sveaskog, Ålingegölens Jaktlag och EON.

Sveaskog finner förslaget till beslut om naturreservat intressant och till största del väl genomtänkt. Sveaskog tycker att beskrivningen ”ett till stor del traditionellt hävdat odlingslandskap” i syftet är missvisande i och med att reservatet tidigare både sköts genom odling, slåtter, lövtäkt och bete och nu i stort sett enbart betas. Sveaskog har uppfattat att skötselområdet friluftsliv inte är ett geografiskt avgränsat område, utan ett område av ämnesmässig karaktär och tycker därför det är olämpligt att skötselområdet friluftsliv behandlas och benämns på samma sätt som de övriga geografiskt avgränsade områdena.

Kommentar: Syftet justeras för att tydligare ange att reservatet inte sköts med alla tidigare traditionella skötselmetoder. Skötselområdet friluftsliv är ett geografiskt område och omfattar hela reservatet. Ett förtydligande har gjorts i skötselplanen.

Ålingegölens jaktlag anser att det är ett stort intrång i deras jaktutövande om stängsling kommer att ske. Jaktlaget anser att risken för att skada jakthundar och vilt blir stor samt att jakthundar kan skapa panik i en grupp tamboskap. Vidare anser jaktlaget att viltåkern utanför reservatet i norra delen kommer att bli i det närmaste obrukbar då viltet ej kommer att söka sig dit om stängsel och tamboskap finns där. Utfodring sker även vid viltåkern vintertid för att om möjligt minska skador på skogen och där finns en utfodringsplats för vildsvin som besöks kontinuerligt. Ålingegölens jaktlag motsätter sig därför starkt förslaget till stängsling och betande djur och anser att skötseln istället kan utföras med manuellt röjningsarbete vid behov.

Kommentar: Merparten av skötselområde 2a och 2b betas redan idag och omgärdas av stängsel. Skötselområde 2c och 2d kommer enligt förslaget att restaureras och stängslas med stängsel anpassat för får och nötkreatur. Syftet med reservatet är främst att bevara och återskapa ett till stor del hävdat odlingslandskap. Skötselområde 2c och 2b består av just sådana tidigare mer öppna marker som under lång tid brukats genom odling, slåtter, lövtäkt och bete. Ovan nämnda områdets natur- och kulturvärden är än i dag kopplat till ett mer öppet odlingslandskap. Här finns ett stort antal solitära lövträd av främst äldre ek

som tidigare stått mera öppet och ett flertal synliga odlingsrösen. Att dessa områden kommer att stängslas och betas kan naturligtvis påverka jaktutövning i reservatet samt i reservatets direkta närhet. Länsstyrelsen anser dock att områdets höga biologiska och kulturhistoriska värden som har sitt ursprung i den äldre markanvändningen ska prioriteras inom föreslaget reservatsområde. Med hänsyn till ovanstående och själva syftet med reservatet har därför inga ändringar gjorts av förslaget till reservatsbeslut.

E.ON har ingen erinran mot bildandet av naturreservatet under förutsättning att befintliga ledningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge samt att åtgärder för drift och underhåll och förnyelse kan utföras.

Kommentar: Ett förtydligande av föreskrifterna under A har gjorts vad gäller underhåll av befintliga ledningar.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Vimmerby kommun, Vägverket, Skogsstyrelsen, Naturvårdsförbundet i Kalmar län, Sevedebygdens Naturskyddsförening, Östra Smålands Ornitologiska Förening, Smålands flora, Föreningen SydostEntomologerna och Rumskulla Hembygdsförening.

Synpunkter har inkommit från Vimmerby kommun, Skogsstyrelsen, Rumskulla hembygdsförening och Vägverket.

Enligt Vimmerby kommun stämmer naturreservatet Kvill mycket bra överens med kommunens ambitioner för den lokala naturvården, uttryckt i kommunens Naturvårdsprogram. Kommunen ser extra positivt på åtgärden att bygga en barnvagns- och rullstolsanpassad led mellan vägen och Kvilleken. Kommunen påvisar att området kan vara intressant för fladdermöss, bland annat den sällsynta fladdermusarten barbastell. Kommunen tycker därför att en inventering bör genomföras.

Skogsstyrelsen har inget att invända i stort. Område 2d har enligt SKS låga naturvärden och tillför endast marginellt något till naturreservatet.

Rumskulla hembygdsförening ser med stor tillfredsställelse att naturreservatet kommer i stand, helt i enlighet med förslaget som är samstämmigt med hembygdsföreningens mål.

Vägverket påpekar att det är viktigt att vägområdet utlämnas ur reservatet för att skötsel och underhåll av vägen ska kunna utföras på ett kostnadseffektivt och rationellt sätt.

Kommentar: Föreskrifterna under A utgör inga hinder för drift och underhåll av enskild väg med tillhörande vägområde.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

Kungörelse ska införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även länsråd Anne-Li Fiskesjö, företrädare för juridiska funktionen (Anders Enroth), kulturmiljöfunktionen (Per Lindegård), planfunktionen (Yvonne Egnér), funktionen för EU-stöd (Björn Forsberg), funktionen för naturvårdsförvaltning (Anna Lindberg), naturskyddsfunktionen (Johan Thorsén) samt Johan Jansson deltagit, den sistnämnde föredragande.

Sven Lindgren

Johan Jansson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
- 2.1 Skötselplanskarta
- 2.2 Vegetationskarta enligt VicNaturs naturtyper
- 2.3 Vegetationskarta enligt habitatdirektivets naturtyper
3. Artlista
4. Referenslista
5. Konsekvensutredning
6. Hur man överklagar.

Sändlista